

ANVISNING TILL LÖNERÄKNARE OM PÅSKYNDAT LÖNEGARANTIFÖRFARANDE

Vad är ett påskyndat lönegarantiförfarande?

Med Närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscentrets (UF-centret) samtycke kan ett konkursbo ansöka om lönegaranti för arbetstagarna genom ett s.k. påskyndat lönegarantiförfarande. Avsikten med förfarandet är att arbetstagarnas lön ska kunna betalas ut inom två veckor från utgången av uppsägningstiden.

Att göra ansökan är boförvaltarens uppgift. I praktiken är det ändå företagets löneräknare som måste se till att de ansökta fordringarna är riktiga till grund och belopp.

När konkursen inleds har boförvaltaren fått kontaktuppgifterna till den person som sköter lönegarantiärendet vid UF-centret. Om löneräknaren har frågor, är det skäl att så snabbt som möjligt ta kontakt med den person som sköter ärendet.

Konkursboet ansöker om lönegaranti för alla arbetstagares löner med en ansökan som ska innehålla lönespecifikationerna som bilaga. UF-centret betalar det sammanlagda beloppet av fordringarna till konkursboet som betalar ut lönerna till arbetstagarna.

Varför är det bråttom med löneräkningen vid en konkurs?

Vid en konkurs är arbetstagarens uppsägningstid endast 14 dagar och lönerna borde vara inbetalade på arbetstagarnas konton på den sista dagen av uppsägningstiden. Löneräkningen borde således påbörjas så fort som möjligt efter att konkursen har inletts för att lönespecifikationerna ska kunna skickas i god tid till UF-centret för granskning. De kan ännu behöva ändras. Om lönerna betalas ut till arbetstagarna i tid, behöver löner för väntetid och dröjsmålsräntor inte betalas till arbetstagarna.

På vilket sätt skiljer sig löneräkningen jämfört med en normal situation?

Löneräkningen motsvarar mycket långt normal löneräkning. Fordringarna ska grunda sig på arbetslagstiftningen, ett arbetsavtal och det kollektivavtal som eventuellt tillämpas på anställningsförhållandena. Till UF-centret ska meddelas vilket kollektivavtal som tillämpas på anställningsförhållandena.

För arbetstagarna görs normala lönespecifikationer som boförvaltaren grundar sin lönegarantiansökan på. Betalning enligt lönegarantin kan beviljas för alla fordringar som grundar sig på anställningsförhållandet och som arbetsgivaren också skulle vara skyldig att betala med undantag för några avvikande situationer som beror på lönegarantilagen.

När det gäller löneräkningen medför konkursen och lönegarantiförfarandet ändå vissa åtgärder som avviker från det normala. De fordringar för vilka betalning söks bör ställas upp i separata specifikationer enligt följande indelning.

- Fordringar som bevakas
 - Lönebetalningsperioden avbryts den dag som konkursen inleds och löner och andra fordringar räknas separat utgående från om de har uppstått före konkursen eller under konkursen. Fordringar som har uppstått före konkursen räknas fram till den dag då arbetsgivaren försattes i konkurs inklusive den dagen.
 - Också för den sista månaden betalas semesterersättning såsom fordring som bevakas, även om rätten till semester delvis skulle ha intjänats efter att arbetsgivaren försattes i konkurs. Ett undantag är semesterersättning som betalas enligt en viss procent, se massaskuldsfordringar.

- Massaskuldsfordringar

- Till tiden efter att konkursen inleddes hänförs i allmänhet endast lön för uppsägningstid för 14 dagar, som i normala fall innehåller 10 arbetsdagar. Lön betalas för arbetsdagarna. Om semesterersättningen räknas ut enligt en viss procent, som t.ex. inom hus- byggnadsbranschen, räknas den semesterersättning som grundar sig på lönen för uppsägningstiden in i massaskulderna.

Beakta detta om företaget har genomgått en företagsanering:

- Fordringar som härstammar från tiden för företagsaneringen bör räknas separat. Ta kontakt med boförvaltaren eller lönegarantitjänstemannen för att få närmare anvisningar om från vilken tid fordringarna ska räknas separat utöver de föregående.

Anvisningar för löneräkningen och lönespecifikationernas innehåll

Av lönespecifikationerna ska framgå:

- arbetstagarens namn och personbeteckning
- datum när anställningsförhållandet har inletts och upphört
- förskottningsinnehållningens, arbetstagarens arbetspensionsavgifts och löntagarens arbetslöshetsförsäkringspremies belopp
- löneförskott
- belopp som utmäts av lönen
- medlemsavgifter till fackföreningar
- andra eventuella avdrag
- grunden för beräkning av fordringarna och intjäningstid (t.ex. timlönens eller månadslönens belopp, procent, medeltimförtjänst på semester och koefficient etc.)
- semesterersättningarna ska specificeras enligt kvalifikationsmånad

- semesterersättningen och semesterpenningen ska specificeras (om de inte har slagits samman i kollektivavtalet, som i byggnadsbranschen)
- arbetstidsförkortningspengar och övertidsarbete ska specificeras, hur många dagar/timmar, under vilken tid de har uppstått
- om det är fråga om uttagna semesterdagar eller Pekkanendagar, ber vi er meddela när de har tagits ut
- vi ber er meddela om arbetstagarna har varit permitterade vid konkursen eller tidigare på ett sådant sätt att permitteringen har påverkat den intjänade semestern.

Obs! Semesterpenning (semesterpremie) betalas på semesterersättningen endast om det uttryckligen nämns i det kollektivavtal som företaget följer. En konkurssituation utgör inget undantag från ett normalt avslutande av ett anställningsförhållande, om det inte har nämnts särskilt i kollektivavtalet.

Sådana arbetstagare som är mammalediga, vårdlediga, långtidssjukskrivna, studielediga, i armén el. dyl. och som arbetsgivaren inte annars heller är skyldig att betala lön till har inte rätt till lön för uppsägningstid.

Ersättning för arbetstidsförkortning betalas enligt kollektivavtalen i allmänhet bara för tiden i arbete. Således uppstår inte rätt till procentbaserad ersättning för arbetstidsförkortning, om arbetstagaren inte arbetar under uppsägningstiden.

För kilometerersättningar och dagtraktamenten behövs reseräkningar som bilaga till ansökan.

När lönen för uppsägningstiden räknas ut, bör det beaktas på vilket sätt den påverkas av t.ex. den regelbundna arbetstiden för arbetstagaren, deltidsarbete, en vid företaget gjord arbetsskiftesförteckning och arbetskyldighet.

Löneförskott i nettobelopp eller delbetalning av lönen bör omvandlas och beaktas i bruttobelopp. I lönespecifikationer som kommer till lönegarantin får inte finnas avdrag i nettobelopp för prestationer som arbetsgivaren betalat.

Detta beror på att för prestationer som förfallit till betalning och som arbetsgivaren redan har betalat är arbetsgivaren skyldig att göra bl.a. förskottsinnehållning till skattemyndigheten för den del arbetsgivaren betalat. Dessa är därigenom inte arbetstagarnas fordringar från arbetsgivaren utan arbetsgivarens egen skuld till en övrig part. Därigenom kan inte arbetsgivarens skuldandel beaktas i beräkningar som kommer till lönegarantin. Vid behov, fråga efter tilläggsanvisningar av föredraganden vid lönegarantin.

Särskilda situationer som beror på lönegarantilagen

I lönegaranti kan betalas högst 19 000 euro per arbetstagare.

Enligt lönegarantin kan endast betalas fordringar för vilka ansökan har inlämnats till UF-centret inom tre månader från att fordran förföll till betalning. Fordringar äldre än

det in- kluderas inte i lönespecifikationerna. Obs! Det kan t.ex. gälla semesterersättning för semesterdagar som inte har tagits ut. Ta kontakt med UF-centret, om du misstänker att arbetstagarna kan ha sådana fordringar eller om det överlag finns obetalda fordringar för en lång tid.

Ta kontakt med UF-centret, om arbetstagarna har haft en arbetstidsbank i bruk.

Enligt lönegarantin betalas endast fordringar som grundar sig på ett sådant anställningsförhållande som avses i 1 kap. 1 § i arbetsavtalslagen. Ett aktiebolags verkställande direktör och en ansvarig bolagsman i ett öppet bolag eller ett kommanditbolag står inte i ett anställningsförhållande. I ett anställningsförhållande står inte heller t.ex. styrelsens ordförande eller en sådan medlem av bolagets styrelse som äger en betydande del av bolagets aktier. Styrelsemedlemmars och delägares rätt till lönegaranti avgörs från fall till fall.

Om det finns fordringar som inte kan omfattas av det påskyndade förfarandet, kan arbetstagaren lämna in en egen ansökan gällande dessa fordringar eller be att fackföreningen gör det åt honom eller henne. Tidsfristen för att lämna in ansökan är tre månader från att fordran förföll till betalning. Boförvaltaren bör informera sökanden om detta.

Sammandrag av fordringarna

Av fordringarna görs ett sammandrag som visar arbetstagarnas sammanlagda bruttolöner, förskottsinnehållningar, andra avdrag och nettolöner. De uppgifter som behövs för sammandraget fås ofta från löneräkningsprogrammet. Sammandraget görs enligt överenskommelse antingen av löneräknaren eller av konkursboet.

Om du får i uppdrag att göra lönegarantiansökan för ett konkursbo

Närmare anvisningar finns i UF-centrets anvisning "Anvisning till boförvaltare om påskyndat lönegarantiförfarande". Anvisningen fås från UF-centrets webbsidor och av boförvaltaren.

Lönegarantin betalas alltid minskad med arbetstagares pensionsavgift och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie. Dessa avgifter får inte ingå i det belopp för vilket betalning söks enligt lönegarantin, inte i fordringar som bevakas, massaskuldsfordringar eller fordringar som härstammar från saneringstiden. Dessa poster ska ändå synas på normalt sätt i lönespecifikationerna.

Konkursboet som lönebetalare

Konkursboet ska verkställa förskottsinnehållning på arbetstagarnas fordringar i enlighet med skattekortet och andra eventuella innehållningar (fackföreningsavgift och utmätning) när det betalar ut lönegarantin till arbetstagarna.

Konkursboet meddelar bruttobeloppet av arbetstagarens lönegaranti som pensionslön till Pensionsskyddscentralen och som lön på vilken förskottsinnehållning ska verkställas till skatteförvaltningen samt anmäla uppgifterna till inkomstregistret.

De pensionsavgifter för arbetstagare och arbetslöshetsförsäkringspremier för löntagare som betalats enligt lönegarantin redovisas inte någonstans. De fordringar som härstammar från tiden före konkursen är fordringar som arbetspensionsförsäkringsanstalten ska bevaka och för massaskuldsfordringarnas del massaskuld för boet. Arbetsgivarens socialskyddsavgifter betalas inte enligt lönegarantin. Konkursboet betalar socialskyddsavgiften för massaskuldslönerna med konkursboets medel.

Kontaktuppgifter till lönegarantin

När du av boförvaltaren via e-post har fått kontaktuppgifterna till den föredragande som sköter ärendet, ta alltid kontakt med honom eller henne per telefon eller e-post.

Andra kontaktuppgifter till lönegarantin:

UF-centret / Lönegaranti
PB 54
00521 Helsingfors

lonegaranti.nyland@ntm-centralen.fi

Kundbetjäning för lönegarantisökande och arbetsgivare vardagar kl. 12-15

tfn 0295 020 020